

Ген. Събев: Военен конфликт с НАТО ще бъде самоубийствен за Русия

Черно море не може да се превърне в руско езеро
Киберпространството вече е признато като пети домейн за водене на война, Алиансът е длъжен да го защити
Зад формиранията „Васил Левски“ и БНО „Шипка“ ясно проличава проруската ориентация и поддръжката на политиката на Путин, казва пред Faktor.bg председателят на Съюз на офицерите от резерва „Атлантик“

Интервю на Мая Георгиева

- Генерал Събев, в Полша продължава втори ден срещата на върха на НАТО, какви са най-големите предизвикателства, пред които е изправен Алиансът?

- Те са многократно дискутирани в различни форуми и срещи на Алианса, както и изследвани от експерти по НАТО. Разбира се последното и особено сериозно предизвикателство е анексията на Крим и намесата на Русия в Източна Украйна. То измени коренно средата за сигурност в Източния регион на НАТО. Организацията

беше и е ангажирана с конфликтите в Близкия Изток и Северна Африка, и по-конкретно в Сирия и в Афганистан, където продължава операцията за подкрепата на афганистанските сили за сигурност.

Друго предизвикателство са киберзаплахите, които все повече нарастват. Нова заплаха са различните форми на хибридни действия, които Русия демонстрира в Украйна и в някои други държави в Кавказкия регион, които изискват от НАТО решителност да ги неутрализира и да внесе успокояване на страховете в източните държави, членки на Алианса.

Разбира се има и други предизвикателства, но това са основните, които демонстрират, че средата за сигурност съществено се е променила към по-лошо и НАТО е длъжна да реагира и да вземе съответните мерки. Очаква се те да бъдат взети и по-скоро обявени на срещата във Варшава. Те ще са в отговор на тази влошена среда за сигурност.

- Черноморският регион се очертава като една от невралгичните точки. Каква трябва да бъде позицията на лидерите във Варшава, как ще рефлектират решенията им върху България?

- Трябва да се вземат конкретни решения за по-нататъшното усиление на отбранителния и възпиращ потенциал на организацията, главно чрез разполагането на допълнителни отбранителни способности в източните държави от Алианса. Решения ще се вземат по някои инициативи, които са издигнати преди всичко от източноевропейските страни, включително за Черноморския регион, където военният баланс е силно нарушен в полза на Русия, в резултат именно на окупацията на полуостров Крим.

Разбира се ще бъдат набелязани формати, които ще бъдат доразвити след срещата: за засилено военновъздушно и морско присъствие на Алианса в Черно море.

Ние очакваме да видим и решенията на страните от Алианса във връзка с поддържането на политиката на „отворени врати“ и официално да се обяви присъединяването на Черна Гора към НАТО.

- Това очевидно оправдава позицията на министрите Митов и Ненчев да настояват за повече НАТО в Черноморския регион. Има ли някаква конкретна заплаха за страната ни?

- В Черно море нарастват заплахите и това е факт. Не случайно генералният секретар на НАТО потвърди, че Русия се е превърнала в заплахата за Алианса, но НАТО не се стреми към военна конфронтация с Кремъл. Тя просто предприема отговарящи мерки на тази засилена заплахата. Скоро освен полуостров Крим, който е силно милитаризиран, ще бъде открита и нова военноморска база в Новоросийск. Фактически Русия насища Черноморския регион с оръжие и способности, които възпрепятстват достъпа на силите на НАТО в Черноморието. Тоест Черно море става все повече доминирано от Русия. Това естествено създава сериозни опасения в черноморските държави, членки на Алианса, че тази военна доминация на Русия се превръща в сериозна заплахата за тяхната национална сигурност и суверенитет, на което НАТО няма как да не отговори.

Националната позиция на България, която е изготвена за срещата във Варшава, е главно, че трябва да се засили присъствието на НАТО в Черно море и във въздушното пространство над черноморските държави. Засиленото черноморско присъствие, според тази наша позиция, е да бъде на база провеждане на интензивни и чести военноморски учения, включително и с присъствието на страни, които са извън Черноморския регион, но са съюзни държави. Макар че и сега има такова присъствие, очевидно и нашата страна, както и Румъния и Турция, ще настояват за по-засилена такова, с цел да се демонстрира решимост на НАТО, че Черно море не може да се превърне в руско езеро, че това е международен воден басейн и всеки трябва да има достъп до него, така както е записано в конвенцията от Монтьо от 1936 г.

- На какви други въпроси ще даде отговори форумът във Варшава?

- Наскоро военни експерти на НАТО признаха киберпространството като пети домейн за водене на война и НАТО взе съответните решения, които трябва да бъдат препотвърдени. Очаква се бъдат приети мерки, които да повишат способностите на Алианса не само за киберотбраната, но и за противодействие на хибридни военни действия от страна на Русия. Тук на първо място е разполагането на четири батальонни бойни групи в Полша и Прибалтийските държави. Това решение беше взето през май, но сега ще бъде утвърдено на най-високо политическо равнище.

Също така ще бъдат дискутирани и евентуално взети решения за усиление на мисията по предотвратяване на мигрантските потоци към Гърция и Италия в Средиземно море. Очаква се също НАТО да вземе решения по засилване борбата с групировката „Ислямска

държава“ в Ирак, Сирия и Либия, още повече, че има конкретно искане от последната НАТО да подпомогне спирането на разпространение влиянието на терористите от „Ислямска държава“ в Либия.

Ще бъдат взети мерки по отношение на засилване на политиките на партньорство, с които е ангажиран Алиансът. Очаквам да се набележат мерки за задълбочаване на връзките с Швеция и Финландия, като едни от най-активните партньори на НАТО сред останалите 26 държави-партньори.

И разбира се важни ще са решенията за повишаване на капацитета на Украйна, за засилване на нейната сигурност. Ще се дискутира и въпросът за споделянето на разходите в НАТО, тоест спазването на решението, което беше взето в Уелс миналата година: за постепенното повишаване на разходите на страните членки до 2% от БВП. Тук има известно подобрене, но очевидно темповете са много бавни, което налага набелязването на конкретни мерки.

- В Русия експерти коментират, че Путин се готви за война – проверяват се всички военни части, върви акция за събиране на доброволци. Може ли реално да се стигне до такъв военен конфликт?

- Аз не мисля, че Путин действително се стреми към военен конфликт, защото няма как да надделее в такъв конфликт. Русия, за съжаление, използва предимно тактиката на сплашване. Засиленото изграждане на военни способности и модернизацията програма до 2020 г. обаче започва да буди сериозна тревога в много страни от НАТО, бих казал дори във всички страни-членки. Ето, дори тези мерки за сигурност, които НАТО планира да предприеме, Русия вече действа изпреварващо: започна изграждането на три нови дивизии в западните и южни региони на страната; обяви план за създаването на танкова армия.

Всичко това е настъпателен потенциал за агресия, който Русия представя като защитна и отбранителна мярка. Също така разполагането на далекобойни средства за нанасяне на удари, като морските крилати ракети „Калибър“, както и по-боеспособни средства за противовъздушна и противоракетна отбрана, приемането на въоръжение на нови съвременни типове бронетанкова техника и бойни машини.

Тук искам да отбележа приемането само за Черноморския флот на Русия на шест нови дизелови подводници, въоръжени с такива крилати ракети „Калибър“, както и нови фрегати.

Всичко това започва да буди сериозни съмнения, че Русия действително изгражда солиден настъпателен потенциал, който има решимост и воля да бъде използван.

Това показва случаят с Украйна, конфликтът с Грузия, включително и намесата в Сирия. Кремъл се стреми да се покаже като глобална сила, подобно на САЩ, но с привкус към по-решителни и агресивни действия. Всичко това кара мнозина наблюдатели да смятат, че едва ли не Русия се готви за военен конфликт. Да, тя го обявява като защитна мярка срещу разширяването на НАТО, но не мисля, че ще се реши на такава стъпка, защото тя ще бъде самоубийствена за Русия.

- Адекватна позиция ли е смекчаването на тона в контекста на тази усложнена геополитическа обстановка?

- България според своите възможности се стреми да провежда адекватна външна отбранителна политика, може би не толкова решителна, колкото ни се иска като военни експерти в тази област. Но аз смятам, че се стремим тази политика да бъде балансирана, тоест да не преминава границата, отвъд която много страни ще считат България за ястреб в НАТО.

Лично аз бих желал тази политика да бъде малко по-активна, страната ни да отделя повече ресурси за отбрана, за изграждане на способности, защото след 12 години членство би трябвало да се изградиш и като надежден и активен член на НАТО, със съответните способности и принос към колективната отбрана.

Едва тази година България взе решение да стартира модернизационна програма на въоръжените сили, която е доста закъсняла. Но все пак решенията са факт и очакваме това да се случи през следващите години. Колкото до поддръжката на Алианса, смятам, че България ще подкрепи решенията, които ще бъдат взети във Варшава, ще участва активно в дебатите и изработената национална позиция дава основание за такъв извод.

Разбира се някои политически изказвания, включително и емоционални, не са в полза на България, тъй като могат да бъдат тълкувани и в по-друг смисъл от останалите източни държави. Трябва да се държим като лоялен и адекватен член на Алианса в тази променена среда за сигурност. Да не забравяме, че сме дългогодишен член на НАТО, поради което не трябва да има колебания във външната ни политика и не трябва да изпращаме сигнали към останалия свят, и най-вече към другите членки на Алианса, които да бъдат тълкувани в обратна посока.

- Като натовец как гледате на създаващите се у нас паравоенни формирования като „Васил Левски“ и БНО „Шипка“? Какво се крие зад тях, свързани ли са с чужди мисии?

- На първо място законът трябва да си влезе в ролята и да се произнесе доколко законни са тези организации и какви политики започват да развиват. Защото в някои от тях ясно проличава проруската ориентация и поддръжка за политиката на Путин. Мисля, че у нас трябва да се дава приоритет на истинските военно-патриотични организации, които съществуват и каквато е и Съюзът на офицерите от резерва „Атлантик“. Съюз, който развива политика в подкрепа на проатлантическата и европейска ориентация и развитие на България.

Няма как подобни организации да носят военна униформа, да се опитват да заместват властта и закона в отделни региони. Подобно поведение не се търпи никъде по света и аз смятам, че нашата съдебна и правоохранителна система трябва да вземе по-решителни мерки спрямо тях. Най-общо казано, не мисля, че те имат място да се изявяват като патриотични организации, след като действията им са противоположни на онова, което декларират.

- Част от политическия елит все по-често говори открито, че трябва да бъдат свалени санкциите срещу Русия. Имате ли усещането, че проруските сили у нас се активизират?

- Смятам, че срещу България наистина се провеждат хибридни действия от страна на Русия, разбира се на този етап без военен компонент. Неслучайно бе обърнато внимание на тази хибридна война и НАТО прие стратегия за противодействие.

У нас, за съжаление, има проруски партии, които са представени в българския парламент, а някои дори апелират за излизане на България от НАТО. Има и неправителствени организации, включително и военно-патриотични, които също така действат в тази посока.

Това са доста недалновидни заявки за политики, които внасят разколебаване и сред политическия елит, и в общественото мнение. Избрали сме своя път и той път е към Европа и членство в НАТО. Трябва да го следваме, да бъдем адекватен съюзник и да даваме съответния отпор на всички опити да бъде разколебана и отклонена страната ни от стратегическата си ориентация. Затова мисля, че трябва сериозно да се взимат предвид всички заплахи, които са налице и държавата със своите инструменти и органи да противодейства срещу подобни тенденции. Нашите специални служби и отбранителна система не трябва да подценяват тези

факти и предизвикателства, които се отправят пред България, а да предприемат адекватни мерки и решения.